

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Nadejda Toma,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată Valentina Lazari împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2014, în privința inculpatului

***Popa Vasile Gheorghe**, născut la
15 decembrie 1963, originar și locuitor al s. Crihana
Veche, r-nul Cahul, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>04 mai 2012– 21 iunie 2013,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>24 iulie 2013 – 19 februarie 2014,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>03 iulie – 04 noiembrie 2014.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 21 iunie 2013, Popa Vasile a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că Popa V. este învinuit că, la 08 martie 2012, orele 13.00, fiind în relații ostile cu Lazari Valentina, s-a prezentat la domiciliul ultimei, în s. Pașcani, r-nul Cahul, pentru a clarifica o situație creată între ei. Prin poarta gospodăriei, care era închisă, el a pătruns ilegal în ograda casei. La cererea stăpînei Lazari V. și feciorului acesteia, Lazari Gheorghe, inculpatul a refuzat să părăsească ograda și s-a aflat în ograda casei aproximativ 5-10 minute contra voinței stăpînei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 179 alin. (1) Cod penal ca violare de domiciliu, adică, pătrunderea și rămînerea ilegală în domiciliu sau reședința unei persoane fără consimțămîntul acesteia și refuzul de a părăsi la cererea ei.

Instanța de fond a reținut că: „...din declarațiile tuturor martorilor nu rezultă că inculpatul, prezentându-se la domiciliul lui Lazari V. nu a pătruns ilegal în ograda acesteia și nu a rămas ilegal în ograda ei, și nici nu a fost dovedit faptul refuzului de a părăsi ograda acesteia... Nu este suficient de a demonstra faptul că Popa V. s-a aflat în ograda lui Lazari V., pentru a declara că acesta a refuzat să o părăsească, din acest punct de vedere, acuzarea nefiind în stare de a demonstra refuzul său de a părăsi ograda părții vătămate... Nu există faptul infracțiunii în acțiunile incriminate lui Popa V... Vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată... Vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin ansamblul de probe pertinente și concludente cercetate de instanța de judecată”.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale.

Apelantul a invocat că instanța de fond se contrazice prin relevarea faptului că din declarațiile tuturor martorilor nu rezultă că inculpatul, prezentându-se la domiciliul lui Lazari V. nu a pătruns ilegal în ograda acesteia și nu a rămas ilegal în ograda ei, și nici nu a fost dovedit faptul refuzului de a părăsi ograda acesteia.

Din fraza menționată rezultă că inculpatul a intrat fără permisiunea părții vătămate, în mod ilegal și a rămas în ograda fără permisiunea părții vătămate. Prin aceasta instanța își combate argumentele sale.

Prin probele administrate de acuzare (procurorul le-a enumerat în apelul scris), a fost stabilită, incontestabil, vinovăția inculpatului. Părtea vătămată, fiului ei, martorilor Copceanu și Vulpe au relatat clar că inculpatul a pătruns în curte și a inițiat un conflict, refuzând să părăsească ograda respectivă.

3.1 A declarat apel și partea vătămată Lazari Valentina, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și condamnarea inculpatului în baza art. 179 alin. (1) Cod penal și admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelanta a indicat că instanța eronat a apreciat critic toate declarațiile martorilor și a părții vătămate, punând la baza sentinței doar declarațiile inculpatului pe care neîntemeiat le-a considerat veridice, în detrimentul probatoriului ce îl încriminează, iar întreaga sentință conține o transcriere a procesului verbal al ședințelor de judecată care nu au fost analizat.

Instanța nu a dat apreciere raportului de examinare medico legal a părții vătămate, nr.238, din 11.04.2012.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2014, apelurile au fost admise, casată **total** sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Popa Vasile a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă a părții vătămate Lazari V. a fost lăsată fără examinare, în temeiul art. 387 alin. (2) pct. (2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reținut că, partea vătămată a relatat că inculpatul a deschis porțița și, cu cuvinte țipătoare și necenzurate, a intrat în ograda la o distanță de 2-3 metri de la poartă. El i-a reproșat că ea i-a întretăiat calea feciorului lui pe traseu și a creat o situație de accident. Ea l-a rugat să nu țipe, să nu facă scandal și să părăsească ograda, dar el a continuat să țipe. Cearta a fost auzită de feciorul ei G. Lazari și de vecinul D. Vulpe. Feciorul s-a apropiat și l-a rugat pe inculpat să plece din ograda, dar nu a fost

auzit. Ea s-a întors să plece dar a fost împinsă și lovită de inculpat. A intervenit feciorul și a reușit să-l scoată din ogradă. Inculpatul a amenințat-o că o omoară, avea la el un pistol, ea a plecat în casă. Feciorul l-a convins să iasă din ogradă și a închis poarta. Ea a depus plîngere la procuratură. Inculpatul s-a aflat la ea în ogradă vre-o 10 minute. De mai multe ori l-a rugat să iasă din ogradă, dar ca replică erau țipete și cuvinte necenzurate. Inculpatul nu avea acces la ograda ei și anterior nu a mai fost aici.

Martorul G. Lazari, fiul părții vătămate, a declarat că, auzind strigăte și țipete, a ieșit în ogradă și a văzut că mama lui se certa cu inculpatul la 3 metri distanță de la poartă. Mama îi spunea "ieși din ogradă", iar inculpatul a zis "ieși Giorgele că fac pușcărie". S-a apropiat și încercat să-i calmeze, dar conflictul nu s-a oprit. El a intervenit pozițional între Lazari V. și Popa V. să-i despartă. Inculpatul a întins mîna și a lovit-o pe mama la umăr. Ultima i-a cerut lui Popa V. de mai multe ori să plece, dar acesta nu a reacționat, a spus că nu pleacă, o numea pe mama cu cuvinte necenzurate. Apoi el, dorind să-l scoată pe inculpat din ogradă, făcea pași spre el și ultimul făcea pași în urma ajungînd la poartă. După ce i-a spus inculpatului de vre-o 4 ori să iasă, acesta a ieșit din ogradă. În drum, inculpatul îl împingea în ogradă cu cuvinte necenzurate. Au fost amenințări din partea lui Popa V. în adresa mamei, că: "fac pușcărie pentru dînsa", "ia-o de aici că o împușc".

Martorul D. Vulpe a declarat că casa familiei Lazari se află peste drum. A văzut cum din ogradă au ieșit un bărbat necunoscut cu spatele înainte. V. Lazari și G. Lazari gesticulau cu mîinile, a înțeles că este ceva conflict.

Instanța de apel a rezumat că instanța de fond a aplicat eronat normele de drept procesual, a comis contradicții indicînd că vinovăția inculpatului se dovedește prin cumulul probelor indirecte dar l-a achitat în final.

În cauză persistă multiple contradicții, care nu au fost înlăturate în cadrul cercetării judecătorești și care nu permit instanțelor judecătorești să constate, în afara oricăror dubii, că inculpatul ar fi săvîrșit cu vinovăție fapta penală imputată.

Însăși anturajul în care a intrat în curte doar la cîtiva metri, s-a aflat în curte timp de pînă la 10 minute, apoi a ieșit în stradă singur, nesilit de nimeni, denotă lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că probele au fost administrate legal și lipsesc careva temeiuri de a nu le admite. Acestea confirmă declarațiile părții vătămate și faptul aplicării față de ea a violenței fizice de către inculpat.

Potrivit deciziei instanței de apel *„Pe lîngă faptul, că partea acuzării nu a prezentat probe suficiente pentru a constata în afara oricăror dubii că inculpatul Popa V. ar fi refuzat să părăsească domiciliul părții vătămate, însăși anturajul în care inculpatul a intrat în curte doar la cîtiva metri, s-a aflat în curte timp de pînă la 10 min., apoi a ieșit în stradă singur, nesilit de nimeni, încă o dată în plus denotă lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului Popa V.”*

Rezultă că pătrunderea și rămînerea inculpatului în domiciliul părții vătămate fără permisiunea ei și refuzul de a părăsi domiciliul este confirmată prin declarațiile părții vătămate, a martorului Lazari G., care a precizat că l-a rugat de mai multe ori pe inculpat să părăsească ograda, și văzînd că acesta nu reacționează a început să se apropie de el influențînd că ultimul să se retragă cu spetele din ogradă. La fel, martorii Vulpe D. și Copceanu V. au văzut cum inculpatul a intrat în ograda și apoi se retrăgea

cu spatele spre poartă.

Însăși inculpatul a declarat că a intrat în ogradă domiciliului părții vătămate cu aproximativ un pas. Adică a recunoscut aflarea în domiciliul părții vătămate. Instanța de apel nu s-a expus asupra acestor declarații ale inculpatului.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului din apelul și a declarațiilor Lazari V. și Lazari G. că nici partea vătămată și nici martorul Lazari G. nu i-au permis inculpatului să intre în curtea domiciliului privat.

În drept, recursul este fondat prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și partea vătămată, în care cere casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei.

Recurenta a menționat că din probele administrate și declarațiile lui Popa V. rezultă că ultimul s-a aflat în ograda sa.

Este de neînțeles din care considerent instanța de fond a apreciat critic toate declarațiile martorilor și a părții vătămate, punînd la baza sentinței doar declarațiile inculpatului pe care neîntemeiat le consideră veridice în detrimentul probatoriului ce îl încredințează, iar întreaga sentință conține o transcriere a procesului verbal al ședințelor de judeca care nu a fost analizat. Instanța nu a dat apreciere raportului de examinare medico legal nr.238 din 11.04.2012.

6. Judecînd recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd ea nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rînd, conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvîrșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvîrșită de inculpate, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvîrșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond:

a) doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat separat fiecare probă, inclusiv declarațiile inculpatului, a părții vătămate, a martorilor Lazari G., Vulpe D. și probele scrise, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu;

b) nu a indicat motivele pentru care a respins probele apărării, inclusiv cele menționate la lit. **a)**;

c) a concluzionat divergent și neclar că: *„...din declarațiile tuturor martorilor nu rezultă că inculpatul, prezentându-se la domiciliul lui Lazari V. nu a pătruns ilegal în ograda acesteia și nu a rămas ilegal în ograda ei, și nici nu a fost dovedit faptul refuzului de a părăsi ograda acesteia... Nu este suficient de a demonstra faptul că Popa V. s-a aflat în ograda lui Lazari V., pentru a declara că acesta a refuzat să o părăsească, din acest punct de vedere, acuzarea nefiind în stare de a demonstra refuzul său de a părăsi ograda părții vătămate... Nu există faptul infracțiunii în acțiunile incriminate lui Popa V... Vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată... Vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin ansamblul de probe pertinente și concludente cercetate de instanța de judecată” (f.d. 149, pct. 2 din decizie).*

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile legale și a adoptat o hotărîre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rind, potrivit art. 394 alin. (3) pct. 1), 414 alin. (1), (2), (5) și (6), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate în ansamblu, prin prisma cumulului de dovezi anexate la dosar. Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 CPP, întrucît o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Rejudecarea cauzei de

către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată.

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, menținând o sentință ilegală și neîntemeiată:

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și le-a repetat întocmai (*f.d. 207, pct. 2 și 4 din decizie*);

b) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile declarate, inclusiv cele reproduse în pct. 3, 3.1 din prezenta decizie (*pct. 3-5 din decizie*);

c) și-a fondat soluția pe probe neconsemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată, deci necercetate și verificate public și nemijlocit, cum ar fi cele de la f.d. 3, 8, 112-113 (*f.d. 173, 207, pct. 4 din decizie*);

d) în cadrul rejudecării cauzei după regulile generale, după desființarea totală a sentinței, nu a indicat învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată, nu analizat și apreciat probele acuzării, inclusiv cele cercetate în ședința instanței de fond și de apel separat și în coroborare, inclusiv în raport cu circumstanțele imputate inculpatului prin rechizitoriu, și nu a motivat respingerea probelor prezentate de acuzare;

e) a concluzionat divergent și neclar că: *„însăși anturajul în care a intrat în curte doar la câțiva metri, s-a aflat în curte timp de pînă la 10 minute, apoi a ieșit în stradă singur, nesilit de nimeni, denotă lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului”* (*f.d. 207, 4 din decizie*).

Circumstanțele expuse denotă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat apelurile declarate în condițiile legii, nu a soluționat fondul cauzei penale în raport cu circumstanțele imputate inculpatului prin rechizitoriu și probele administrate pe caz, nu a asigurat accesul părților, în egală măsură la verificarea tuturor probelor în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, nu a verificat și cercetat toate probele nemijlocit și sub toate aspectele, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării și a adoptat o decizie care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Totodată, particularitățile împrejurărilor relevate pe caz și enunțate asupra denotă că în acțiunile inculpatului se regăsesc, în mod rezonabil, elementele infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările, comise de ambele instanțe, a normelor procedurale specificate constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 433 alin. (1), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată Valentina Lazari, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2014, în privința inculpatului Popa Vasile Gheorghe, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată la 02 decembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Nadejda Toma

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

04 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Nadejda Toma,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată Valentina Lazari împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2014, în privința inculpatului

*Popa Vasile Gheorghe, născut la
15 decembrie 1963, originar și locuitor al s. Crihana
Veche, r-nul Cahul, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

În conformitate cu art. 433 alin. (1), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată Valentina Lazari, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 19 februarie 2014, în privința inculpatului Popa Vasile Gheorghe, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată va fi pronunțată la 25 noiembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Nadejda Toma